

Теміржол көлігі саласындағы кәсіби стандарттарды бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Көлік министрінің 2025 жылғы 3 наурыздағы № 70 бұйрығы
"Кәсіптік біліктіліктер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Осы бұйрыққа қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің "Теміржол көлігіндегі жүк және коммерциялық жұмыс" кәсіби стандарты бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің Теміржол және су көлігі комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың көшірмесін Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберу;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Көлік вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр

М. Қарабаев

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Еңбек және халықты әлеуметтік

қорғау министрлігі

Бұйрыққа қосымша
Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2025 жылғы 3 наурыздағы
№ 70 бұйрығымен
бекітілген

Кәсіби стандарт: "Теміржол көлігіндегі жүк және коммерциялық жұмыс"

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: "Теміржол көлігіндегі жүк және коммерциялық жұмыс" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377

бұйрығымен бекітілген Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына сәйкес әзірленді, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген білім беру бағдарламалары, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқыту, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен тұлғаларының кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындардағы персоналды басқару және басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдері.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік деңгейі – күрделілік, еңбек әрекеттерінің стандарттылығы, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкердің даярлық деңгейіне және құзыретіне қойылатын талаптар жиынтығы;

2) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, дағдылардың және дағдылардың болуы;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану мүмкіндігі;

4) білік – кәсіби міндет шеңберінде жеке, жеке іс-әрекеттерді физикалық және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

5) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

6) құзыреті – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби тапсырмаларды орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану мүмкіндігі;

7) бейресми білім – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін білім беру түрі;

8) кәсіби топ (кәсіби қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі бар (мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын көздейтін саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

9) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіби топтың бір бөлігі, еңбек функциялары мен оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің жиынтығымен қалыптасқан кәсіптер жиынтығы;

10) техникалық сабақ – теміржол көлігі қызметкерлері үшін олардың кәсіби біліктілігін арттыру, білім деңгейін қолдау және қауіпсіз жұмысты қамтамасыз ету мақсатында өткізілетін білім беру іс-шарасы.

11) білім беру және оқу орындары – Көлік және логистика саласындағы мамандарды даярлау, бейіндік бағыттардың басшылары мен мамандарын қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру, жүк және коммерциялық қызмет саласындағы оқытушылар мен сарапшыларды кәсіптік қайта даярлау және олардың біліктілігін

арттыру жүйесін дамыту үшін білім беру бағдарламаларының мақсаттары мен мазмұнын айқындау үшін;

12) жүк алушы – тасымалдау құжаттарында көрсетілген және жүкті жөнелтуші тұлға;

13) жұмыс берушілер – жүк және коммерциялық қызмет саласындағы кәсіби қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, Еңбек нарығының қазіргі заманғы қажеттіліктеріне жауап беретін қызметкерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды жаңарту, персоналды жалдау және аттестаттау кезінде критерийлерді қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ротациялау бағдарламаларын жасау үшін;

14) қызметкерлер – жүк және коммерциялық қызмет саласындағы кәсіби қызметке қойылатын талаптарды түсіну, өзінің кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруды жоспарлау, сондай-ақ бейіндік бағыт бойынша мансаптық ілгерілеуді болжау үшін;

15) мемлекеттік органдар – кәсіби стандартты еңбек нарығын бақылау және болжау критерийлері ретінде пайдалану үшін;

16) білім – кәсіби міндеттер шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және игерілген ақпарат;

17) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының ұлттық кәсіптер сыныптауышын, Экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды жіктейтін құжат;

18) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдары мен білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) КС – кәсіби стандарт;

4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

5) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;

6) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Теміржол көлігіндегі жүк және коммерциялық жұмыс

5. Кәсіптік стандарттың коды: Н49200119

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, класын және кіші класын көрсету:

Н Көлік және қоймалау

49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі

49.2 Жүк теміржол көлігінің қызметі

49.20 Жүк теміржол көлігінің қызметі

49.20.0 Жүк теміржол көлігінің қызметі

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Теміржол көлігіндегі жүк және коммерциялық жұмыс" кәсіби стандарты жүк тасымалдауды ұйымдастыруды, жүктерді өңдеуді және коммерциялық операцияларды орындауды қамтиды. Жүкті дайындау және өлшеу, тасымалдау құжаттарын ресімдеу, ақы алу, вагондарды пломбалау, жүкті сақтау және алушыларға беру процестерін қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізбесі:

1) Пойыздарды қабылдаушы - 2 СБШ-нің деңгейі;

2) Жүктер мен багажды іздестіру жөніндегі агент - 3 СБШ-нің деңгейі;

3) Бағаж, тауар (жүк) бойынша кассир - 3 СБШ-нің деңгейі;

4) Шекаралық станцияға (пунктке) жүк тапсыру агенті - 3 СБШ-нің деңгейі;

5) Коммерциялық тексеру пункті бригадирі - 4 СБШ-нің деңгейі;

6) Жүк пен қолжүктерді қабылдап тапсырушы - 2 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Пойыздарды қабылдаушы":			
Топтың коды: 7549-5	Топтың коды: 7549-5		
Сабак атауының коды: 7549-5-012	Сабак атауының коды: 7549-5-012		
Кәсіптің атауы:	Пойыздарды қабылдаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 бұйрығы (52-шығарылым). Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. 52-шығарылым 50-параграф		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Еңбек өтіліне қойылатын талаптарды көрсетпей; 6-разряд үшін: техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, кәсіптік орта), орта білімнен кейінгі білім.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"ҚТЖ" ҰК" АҚ - "Теміржол көлігі персоналын бағалау және дамыту орталығы" филиалында қызметкерлердің біліктілігін арттыру, оқыту	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	9333-3-001 - Жүк пен қолжүктерді қабылдап тапсырушы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Теміржол станцияларында пойыздарды қауіпсіз, тиімді және сапалы қабылдауды өңдеуді және өткізуді қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жүктің қауіпсіздігі мен тұрақтылығын қамтамасыз ету 2. Вагондардағы жүктің жай-күйін тексеру 3. Пойыз құрамындағы вагондарда жүкті орналастыру мен бекітудегі ақауларды жою қызметтің теміржол станцияларында тексеру, жүкке қол жеткізуді жою көзделген. 4. Автоматтандырылған басқару жүйелерімен жұмыс
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жүктің қауіпсіздігі мен тұрақтылығын қамтамасыз ету	Дағды 1: Қауіпті жүктерді қауіпсіз тасымалдау бойынша кеңес беру	Машықтар: 3-6 разряд 1.Жүктерді орналастыру және бекіту, сәйкессіздіктерді анықтау және ақауларды жою. 2.Пойыздарды қабылдау процесінде қажетті құжаттарды (жүкқұжаттар, тексеру актілері және т.б.) толтыру және қол қою. 3.Пойыздардың қауіпсіз жүруін және кестенің сақталуын қамтамасыз ету үшін диспетчерлермен үйлестіру. 4.Пойыздарды қабылдау және өңдеу кезінде қауіпсіздік нормалары мен қағидаларының сақталуын қамтамасыз ету. 5.Жүргізілген тексерулер мен пойыздардың жай-күйі бойынша есеп пен есептілікті жүргізу. 6.Туындаған мәселелерді шешу және ақаулықтарды жою үшін техникалық және пайдалану қызметтерімен өзара әрекеттесу.
		Білімдер: 3-6 разряд 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Вагондарды коммерциялық тексеруді жүргізуге арналған габаритті емес орындардың, теміржол станциясының электрлендірілген учаскелерінің және қуатсыз учаскелердің орналасуы. 3. Теміржол көлігіндегі қауіпсіздіктің және қозғалысты ұйымдастырудың негізгі қағидалары.

		4. Жүктерді тасымалдауды жоспарлаудың негізгі қағидалары 5. Қозғалысты басқару үшін қолданылатын сигналдарды және сигнал беру жүйелерінің жұмыс принциптерін түсіну. 6. Пойыздарды қабылдау мен қозғалысқа байланысты құжаттарды ресімдеу форматтары мен қағидалары (жүкқұжаттар, актілер және т.б.). 7. Диспетчерлермен, техникалық қызметтермен және басқа қызметкерлермен өзара әрекеттесу процестері. 8. Пойыздарды қабылдаушы жұмыс істейтін компанияның ішкі регламенттері, нұсқаулықтары мен стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Вагондардағы жүктің жай-күйін тексеру	Дағды 1: Тиеу-түсіру жұмыстарының орындалуын бақылау	Машықтар: 3-6 разряд 1. Теміржол көлігіндегі қауіпсіздік қағидалары мен нормаларын сақтау. 2. Диспетчерлермен, техникалық қызметтермен және басқа қызметкерлермен байланысу және ынтымақтастықта болу. 3. Төтенше жағдайларға тез және жедел әрекет ете білу және шешім қабылдау. 4. Сигналдармен, қозғалысты басқару жүйесімен және басқа да техникалық құрылғылармен жұмыс істей білу. 5. Ақпаратты анық және анық жеткізу, ортақ мақсаттарға жету үшін командада жұмыс істеу. 6. Жүк паркі вагондарын техникалық қызмет көрсетуге ұсыну кітабы бойынша вагондарды тиеуге беру кезінде жарамдылық күнін тексеру (ВУ -14 нысаны). 6 разряд 1. Станцияда пойыздарды қабылдау процесін және тасымалдау жоспарын жоспарлау және үйлестіру. 2. Қажетті құжаттарды (жүкқұжаттар, жай-күйі туралы актілер) ресімдеу және жүргізу. 3. Пойыздардың нөмірін, индексін және вагондардың инвентарлық нөмірлерін ақпараттық жүйелерге уақтылы енгізу бойынша 3,4,5 разрядты пойыздарды қабылдаушылардың жұмысын бақылау. 4. Акт – шағым жұмысы жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес ақаулы тасымалдарға жедел хабарламалар жасау. Білімдер: 3-6 разряд 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Вагондарды коммерциялық тексеруді жүргізуге арналған габаритті емес орындардың, теміржол

	станциясының электрлендірілген учаскелерінің және қуатсыз учаскелердің орналасуы. 3. Теміржол көлігіндегі қауіпсіздіктің және қозғалысты ұйымдастырудың негізгі қағидалары. 4. Жүктерді тасымалдауды жоспарлаудың негізгі қағидалары. 5. Қозғалысты басқару үшін қолданылатын сигналдарды және сигнал беру жүйелерінің жұмыс принциптерін түсіну. 6. Пойыздарды қабылдау мен қозғалысқа байланысты құжаттарды ресімдеу форматтары мен қағидалары (жүкқұжаттар, актілер және т.б.). 7. Диспетчерлермен, техникалық қызметтермен және басқа қызметкерлермен өзара әрекеттесу процестерін білу. 8. Пойыздарды қабылдаушы жұмыс істейтін компанияның ішкі регламенттері, нұсқаулықтары мен стандарттары.
Еңбек функциясы 3:	Дағдыны тану мүмкіндігі : ұсынылмайды Машықтар: 3-6 разряд 1. Жолда жүкке қол жеткізуді жою. 2. Қозғалыс қауіпсіздігіне және жол бойында тасымалданатын жүктің сақталуына қауіп төндіретін анықталған коммерциялық ақауларды жою. 3. Теміржол станцияларында вагондарды коммерциялық тексеру бойынша ақпараттық автоматтандырылған жүйелерді пайдалану. 4. Байланыс құрылғылары мен тасымалданатын радиобайланыс құрылғыларын пайдалану. 5. Теміржол станцияларында вагондарды коммерциялық тексеру нәтижелері бойынша құжаттаманы ресімдеу. 6. Вагондарды коммерциялық тексерудің аяқталуы және теміржол станцияларындағы коммерциялық ақауларды жою туралы есеп беру. 7. Сабырлы болу және төтенше жағдайларда тез шешім қабылдау. 6 разряд 1. Жөндеу процесінде жолдардағы коммерциялық ақауларды табу және жою кезінде жеке қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, азайтылмайтын қорды (аспаптарды, бекіту деректемелерін, сымдарды, шегелерді, фанерді және т.б.) пайдалана отырып, ақауларды жою. 2. Жымқыру іздері бар жүкке қол жеткізе отырып келген вагондар анықталған жағдайларда, ал номенклатуралық жүгі бар вагондарға әскерлендірілген күзет өкілін желілік полиция бөлімінің кезекші бөлімін хабардар етуге міндетті.

Пойыз құрамындағы вагондарда жүкті орналастыру мен бекітудегі ақауларды жою қызметтің теміржол станцияларында тексеру, жүкке қол жеткізуді жою көзделген.	Дағды 1: Тиеу-түсіру жұмыстарының орындалуын бақылау	3. Акт – шағым жұмысы жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес ақаулы тасымалдарға жедел хабарламалар жасау. 4. Бос жабық вагондарды есіктер мен люктердің жабылуына, қаптамалардың, едендердің болуына көзбен шолып тексеру жүргізу. 5. Жүк алушыны халықаралық тасымалдау көлік құралын кері әкету міндеті, халықаралық тасымалдау көлік құралдарын уақытша әкелу мерзімдері, хабарлама бойынша журналда бір мезгілде тіркей отырып, көлік құралына кедендік декларациялардың нөмірі туралы уақтылы хабардар етуге міндетті. Білімдер: 3-6 разряд 1. Төтенше жағдайлардағы іс-қимылдарды қоса алғанда, жүктермен және вагондармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік шаралары. 2. Теміржол станцияларында вагондарды коммерциялық тексеру бойынша ақпараттық хабарламаларды қабылдау, жасау және беру тәртібі. 3. Теміржол станцияларында поезд құрамында вагондарды коммерциялық қарап тексеруді жүргізу тәртібі 4. Теміржол станцияларында пойыз құрамындағы вагондарды коммерциялық тексеруді жүргізуге арналған габаритті емес орындардың, теміржол станциясының электрлендірілген учаскелерінің және қуатсыз учаскелердің орналасуы. 5. Тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін жүктің салмағы мен көлемін оңтайлы бөлу қағидалары. 6. Теміржол көлігіндегі еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі талаптары лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті көлемде.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4: Автоматтандырылған басқару жүйелерімен жұмыс	Дағды 1: Диспетчерлік қызметті ақпараттық қамтамасыз ету	Машықтар: 5-6 разряд Ақпаратты қарау (пойыздардың станцияға жақындауы, жөнелтуге дайын пойыздарды қою), вагондарды станцияға немесе кірме жолға беру жинау Білімдер: 5-6 разряд Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылмайды
	Күйзеліске тұрақтылық	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмоционалды интеллект Жұмысқа бағдарлау Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР МЕМСТ 27323-87 "Жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау"; 2. ҚР МЕМСТ 31707-2013 "Темір жол көлігі. Тасымалдау қауіпсіздігіне қойылатын талаптар"; 3. ҚР МЕМСТ 23127-99 "Темір жол тасымалы. Жүктер бойынша құжаттар мен есептілік"; 4. Халықаралық жүк қатынасы туралы келісім; 5. "Теміржол көлігі туралы" ҚР Заңы; 6. Темір жол көлігінде жүктерді тасымалдау қағидалары; 7. Қауіпті жүктерді тасымалдау қағидалары.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі: 2	Кәсіптің атауы: пойыздарды қабылдаушы	
10. Кәсіптің карточкасы "Жүктер мен багажды іздестіру жөніндегі агент":			
Топтың коды:	4323-9		
Қызмет атауының коды:	4323-9-002		
Кәсіптің атауы:	Жүктер мен багажды іздестіру жөніндегі агент		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Темір жол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және қозғалысты басқару	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кемінде 2 жыл, оның ішінде жүк пен багажды қабылдап-тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы, тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымдарында 1 жыл; жүк пен багажды қабылдап-тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы, тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымдарында кемінде 3 жыл, оның ішінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"ҚТЖ" ҰК" АҚ- "Теміржол көлігі персоналын бағалау және дамыту орталығы" филиалында қызметкерлердің біліктілігін арттыру, оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7549-5-012 - Пойыздарды қабылдаушы 5220-9-001 - Бағаж, тауар (жүк) бойынша кассир		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Келіп түскен шағымдар бойынша жүктерді іздестіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
		1. Жүкті құжаттардан ажырату кезінде коммерциялық актілерді ресімдеу, тексеруге қатысу және хабарламаларды дайындау, сондай-ақ жүктердің сақталмағаны туралы құжаттарды ресімдеу.	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	2. Алушылар талап етпеген жүктерге оларды өткізу үшін құжаттарды ресімдеу. 3. Қатаң есептілік бланкілері мен сақталмаған жүктерге арналған құжаттардың сақталуын, есепке алынуын және жүйеленуін қамтамасыз ету, сондай-ақ жеткізу мерзімдері мен сақталмаған тасымалдар бұзылған жағдайларды тексеру.
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жүкті құжаттардан ажырату кезінде коммерциялық актілерді ресімдеу, тексеруге қатысу және хабарламаларды дайындау, сондай-ақ жүктердің сақталмағаны туралы құжаттарды ресімдеу.	Дағды 1: Сапалы және тиімді қызмет көрсету	Машықтар: 1. Коммерциялық актілер жасау. 2. Жасалған, тергеуге келіп түскен коммерциялық актілерді есепке алу, жүктерді іздестіру кітаптарын жүргізу. 3. Жүктердің сақталмау жағдайларын тергеу. 4. Жүктің сақталмағаны үшін келіп түскен шағым туралы сұрау салуға тергеу материалдарын ұсыну. 5. Орналасқан жері бойынша жүктерді сату бойынша жұмыс жүргізу (бағалау, сату, тиісті құжаттарды ресімдеу). 6. Комиссия құрамына жүктердің сақталмауы жағдайлары бойынша құжаттарды тексеруге және ресімдеуге қатысу. Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Алушылар талап етпеген жүктерге оларды өткізу үшін құжаттарды ресімдеу.	Дағды 1: Вагондарда тиеу-түсіру операцияларының орындалуын бақылау	Машықтар: 1. Сатуға түскен жүктердің есебін жүргізу 2. Жүктерді орталықтандырылған әкету және қайта жіберу үшін тасымалдау құжаттарын ресімдеу. Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Қатаң есептілік бланкілері мен сақталмаған жүктерге арналған құжаттардың сақталуын, есепке алынуын және жүйеленуін қамтамасыз ету, сондай-ақ жеткізу мерзімдері мен сақталмаған тасымалдар бұзылған жағдайларды тексеру.	Дағды 1: Тиеу-түсіру жұмыстарының орындалуын бақылау	Машықтар: 1.Қатаң есептілік бланкілерін сақтау және жүйелеу бойынша талаптарды орындау. 2.Сақталмаған тасымалдаудың себептерін, жеткізу мерзімдерінің бұзылуын анықтау бойынша жұмыс жүргізу және тергеу нәтижелерін ресімдеу. Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу. Орындаушылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР МЕМСТ 27323-87 "Жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау"; 2.ҚР МЕМСТ 31707-2013 "Темір жол көлігі. Тасымалдау қауіпсіздігіне қойылатын талаптар"; 3.ҚР МЕМСТ 23127-99 "Темір жол тасымалы. Жүктер бойынша құжаттар мен есептілік"; 4. Халықаралық жүк қатынасы туралы келісім; 5. "Теміржол көлігі туралы" ҚР Заңы; 6. Темір жол көлігінде жүктерді тасымалдау қағидалары; 7. Қауіпті жүктерді тасымалдау қағидалары.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	2	пойыздарды қабылдаушы	
	3	тауар (багаж) кассирі	
11. Кәсіптің карточкасы "Багаж, тауар (жүк) бойынша кассир":			
Топтың коды:	5220-9		
Қызмет атауының коды:	5220-9-001		
Кәсіптің атауы:	Багаж, тауар (жүк) бойынша кассир		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Темір жол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және қозғалысты басқару	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кемінде 2 жыл, оның ішінде жүк пен багажды қабылдап-тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы, тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымында 1 жыл; жүк пен багажды қабылдап-тапсырушы, поездарды қабылдаушы, тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымында кемінде 3 жыл, оның ішінде 1 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"ҚТЖ" ҰК" АҚ - "Теміржол көлігі персоналын бағалау және дамыту орталығы" филиалында қызметкерлердің біліктілігін арттыру, оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7549-5-012 - Пойыздарды қабылдаушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қаржылық операцияларды жүргізу кезінде клиенттерге тиімді, қауіпсіз және сапалы қызмет көрсетуді қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
		1. Жүкті тасымалдауға өтінімдерді қабылдау 2. Жүкті тасымалдауға қабылдау кезінде тасымалдау құжаттарын ресімдеу және тексеру, жүк алушыларға көліктік теміржол жүкқұжаттарын беру.	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	3. Ведомостарды, жалпы нысандағы актілерді, айыппұлдарды, алымдарды өндіріп алу жөніндегі құжаттарды ресімдеу 4. Белгіленген нысандар мен үлгілердің есептерін ресімдеу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жүкті тасымалдауға өтінімдерді қабылдау	Дағды 1: Сапалы және тиімді қызмет көрсету	Машықтар: 1. Дербес компьютерді толық көлемде пайдалану, ақпараттық автоматтандырылған жүйелерде жұмыс істеу. 2. Жүктерді тасымалдауға өтінімдерді ресімдеу. 3. Теміржол көлігінің жүк жөнелтушілері мен жүк алушыларына көліктік қызмет көрсету бойынша қызметтер кешенін орындау. 4. Клиенттердің талаптарымен жұмыс істеу, шешімдер ұсыну және қызметті жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Жүкті тасымалдауға қабылдау кезінде тасымалдау құжаттарын ресімдеу және тексеру, жүк алушыларға көліктік теміржол жүкқұжаттарын беру.	Дағды 1: Жоспарлар мен іс-шаралардың орындалуын бақылау	Машықтар: 1. Дербес компьютерді пайдалану және лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті көлемде ақпараттық автоматтандырылған жүйелерде жұмыс істеу. 2. Тасымалдау құжаттарының, көліктік қызмет көрсетуге және жүк тасымалдауға байланысты қызметтер көрсетуге арналған шарттардың нысандарын толтыру. 3. Жүк тасымалдау құжаттарының нысандарын толтыру. 4. Жүктерді тасымалдауға байланысты көліктік қызмет көрсетуге және қызметтер көрсетуге арналған шарттардың нысандарын толтыру.
		Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Ведомостарды, жалпы нысандағы актілерді, айыппұлдарды, алымдарды өндіріп алу	Дағды 1: Әкімшілік жұмыстар	Машықтар: 1. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті шектерде дербес компьютермен және ақпараттық автоматтандырылған жүйелермен жұмысты жүзеге асыру. 2. Айыппұлдарды (алымдарды) өндіріп алу жөніндегі ведомостарды, жалпы нысандағы актілерді, құжаттарды толтыру.

жөніндегі құжаттарды ресімдеу		Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4: Белгіленген нысандар мен үлгілердің есептерін ресімдеу	Дағды 1: Әкімшілік жұмыстар	Машықтар: 1. Дербес компьютерді қолдану және лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті шектерде ақпараттық автоматтандырылған жүйелерде жұмыс істеу. 2. Белгіленген нысандар мен үлгілердің есептерін толтыру 3. Тауар кассирлерінің станциялық коммерциялық есептіліктің барлық нысандарын, кредиттелмеген құжаттардың қалдықтарын дұрыс жүргізуін, оларды беру жөнінде шаралар қабылдауын, бұйрықтардың орындалуын бақылау. 4. Станциялық коммерциялық есептіліктің барлық түрлерінің тауар кассирлерінің дұрыс жүргізілуін бақылауды жүзеге асыру. 5. Тауар кассасы бойынша кредиттелмеген құжаттар қалған жағдайда беру шараларын қабылдау; 6. Тасымалдау төлемдерін таксирлеуді, өндіріп алу үшін алымдар мен айыппұлдардың тиесілі сомаларын есептеуді, төлемдерді қайта немесе екі рет есептен шығаруды болдырмауды жүзеге асыру; 7. Жүкке тасымалдау және ілеспе құжаттарды (оның ішінде транзиттік декларацияны) ұсыну жолымен кедендік бақылаудағы жүкпен бірге вагон (контейнер) келген кезде межелі кеден органын немесе жүк алушыны уақтылы хабардар етуге; қажет болған жағдайда, кеден органдарының рұқсатымен кедендік бақылаумен келетін жүкті қайта жіберуді жүзеге асыру. Білімдер: Жүк және коммерциялық қызметті реттейтін нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Парасаттылық Қойылған міндеттерді шешуге жауапкершілік дәлдік Дәлдік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚР МЕМСТ 27323-87 "Жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау"; 2. ҚР МЕМСТ 31707-2013 "Темір жол көлігі. Тасымалдау қауіпсіздігіне қойылатын талаптар"; 3. ҚР МЕМСТ 23127-99 "Темір жол тасымалы. Жүктер бойынша құжаттар мен есептілік"; 4. Халықаралық жүк қатынасы туралы келісім; 5. "Теміржол көлігі туралы" ҚР Заңы; 6. Темір жол көлігінде жүктерді тасымалдау қағидалары; 7. Қауіпті жүктерді тасымалдау қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	2	пойыздарды қабылдаушы

12. Кәсіптің карточкасы "Шекаралық станцияға (пунктке) жүк тапсыру агенті":			
Топтың коды:	4323-9		
Қызмет атауының коды:	4323-9-001		
Кәсіптің атауы:	Шекаралық станцияға (пунктке) жүк тапсыру агенті		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Темір жол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және қозғалысты басқару	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жүк және багажды қабылдап - тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы, тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымдарында кемінде 1 жыл; - жүк және багажды қабылдап-тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы, тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымдарында кемінде 2 жыл; - жүк және багажды қабылдап-тапсырушы/ пойыздарды қабылдаушы/ тасымалдау құжаттарын өңдеу жөніндегі оператор лауазымдарында кемінде 3 жыл құжаттар.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"ҚТЖ" ҰК" АҚ- "Теміржол көлігі персоналын бағалау және дамыту орталығы" филиалында қызметкерлердің біліктілігін арттыру, оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7549-5-012 - Пойыздарды қабылдаушы 5220-9-001 - Бағаж, тауар (жүк) бойынша кассир		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тасымалдау құжаттарын шетелдік темір жолдарға қабылдау-беру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құжаттардың толықтығын, дұрыс ресімделуін және жүктің жай-күйін тексеру 2. Келіп түскен ақпаратты мемлекетаралық өтпелі пункттерде автоматтандырылған жүйелерде жинақтау. 3. Ілеспе құжаттарды ресімдеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Құжаттардың толықтығы мен дұрыстығын, сондай-ақ жүктің жай-күйін тексеру. 2. Тез бұзылатын және қауіпті жүктерді тасымалдау режимін анықтау. 3. Вагондарда жүктердің дұрыс орналасуы мен бекітілуін тексеру.	

Еңбек функциясы 1: Құжаттардың толықтығын, дұрыс ресімделуін және жүктің жай-күйін тексеру	Дағды 1: Сапалы және тиімді қызмет көрсету	4. Ілеспе және тасымалдау құжаттамасын ресімдеу. 5. Шетелдік темір жол қызметкерлерінен жүктерді және жүк тасымалдау құжаттарын қабылдау және оларды шекаралық темір жол станцияларында беру. 6. Ілеспе құжаттарды рәсімдеу. Білімдер: 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Қабылдау-тапсыру құжаттамасының нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Келіп түскен ақпаратты мемлекетаралық өтпелі пункттерде автоматтандырылған жүйелерде жинақтау.	Дағды 1: Жоспарлар мен іс-шаралардың орындалуын бақылау	Машықтар: Мемлекетаралық өту пункттерінде ақпараттық-талдамалық автоматтандырылған жүйелерді пайдалану Білімдер: 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Қабылдау-тапсыру құжаттамасының нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Ілеспе құжаттарды ресімдеу	Дағды 1: Әкімшілік жұмыстар	Машықтар: 1.Шетелдік темір жолдарға вагондарды қабылдау және тапсыру жөніндегі беру ведомостарын толтыру; 2.Анықталған бұзушылықтардың нәтижелері бойынша коммерциялық актілердің бланкілерін толтыру. Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Орындаушылық Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1.ҚР МЕМСТ 27323-87 "Жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау"; 2. ҚР МЕМСТ 31707-2013 "Темір жол көлігі. Тасымалдау қауіпсіздігіне қойылатын талаптар"; 3. ҚР МЕМСТ 23127-99 "Темір жол тасымалы. Жүктер бойынша құжаттар мен есептілік"; 4. Халықаралық жүк қатынасы туралы келісім; 5. "Теміржол көлігі туралы" ҚР Заңы; 6.Темір жол көлігінде жүктерді тасымалдау қағидалары; 7.Қауіпті жүктерді тасымалдау қағидалары	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	2	пойыздарды қабылдаушы
	3	тауар (багаж) кассирі
13. Кәсіптің карточкасы "Коммерциялық тексеру пункті бригадирі":		
Топтың коды:	8300-0	
Қызмет атауының коды:	8300-0-004	

Кәсіптің атауы:	Коммерциялық тексеру пункті бригадирі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Темір жол көлігінде тасымалдауды ұйымдастыру және қозғалысты басқару	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кемінде 3 жыл, оның ішінде жүк пен багажды қабылдап-тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы лауазымдарында 2 жыл; жүк пен багажды қабылдап-тапсырушы, пойыздарды қабылдаушы лауазымдарында кемінде 5 жыл, оның ішінде 3 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"ҚТЖ" ҰК" АҚ- "Теміржол көлігі персоналын бағалау және дамыту орталығы" филиалында қызметкерлердің біліктілігін арттыру, оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қозғалыс қауіпсіздігін және жүру жолында тасымалданатын жүктердің сақталуын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Коммерциялық тексеру пунктін, коммерциялық қауіпсіздік постын қажетті материалдармен дайындау және қамтамасыз ету, коммерциялық ақауларды уақтылы жою. Коммерциялық тексеру пункті мен коммерциялық қауіпсіздік постының жұмысы бойынша есептер дайындау. 2. Келіп түскен жеделхаттармен танысу және уақтылы талдау. Пойыздарды қабылдаушыларға нұсқама жүргізу 3. Пойыздарды коммерциялық тексеруді және пойыздарды қабылдаушылардың лауазымдық нұсқаулықтардың талаптарын орындауын бақылау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Коммерциялық тексеру пунктін, коммерциялық қауіпсіздік постын қажетті материалдармен дайындау және қамтамасыз ету,	Дағды 1:	Машықтар: 1. Қажетті материалмен уақтылы толтыруды және коммерциялық ақауларды жоюды бақылау. 2. Коммерциялық тексеру пунктін мен коммерциялық қауіпсіздік постының жұмысы бойынша есептерді ресімдеу. 3. Коммерциялық тексеру пунктін мен коммерциялық қауіпсіздік бекетінің жұмысын, пойыздар қабылдаушыларын техникалық оқытуды, нұсқамалар жүргізуді және пойыздар	

коммерциялық ақауларды уақтылы жою. Коммерциялық тексеру пункті мен коммерциялық қауіпсіздік постының жұмысы бойынша есептер дайындау.	Тиеу-түсіру жұмыстарының орындалуын бақылау	қабылдаушыларын басшылық нұсқаулармен, бұйрықтармен таныстыруды ұйымдастыру. Білімдер: 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті көлемде теміржол көлігіндегі еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Келіп түскен жеделхаттармен танысу және уақтылы талдау. Поездарды қабылдаушыларға нұсқама жүргізу	Дағды 1: Жоспарлар мен іс-шаралардың орындалуын бақылау	Машықтар: 1. Пойыздарды қабылдаушыларды келіп түскен жеделхаттармен уақтылы таныстыру және коммерциялық неке жағдайларын қарау. 2. Пойыздарды қабылдаушыларға техникалық оқыту және нұсқау беру. Білімдер: 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті көлемде теміржол көлігіндегі еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Поездарды коммерциялық тексеруді және поездарды қабылдаушылардың лауазымдық нұсқаулықтардың талаптарын орындауын бақылау.	Дағды 1: Вагондарда тиеу-түсіру операцияларының орындалуын бақылау	Машықтар: Станция жұмысының технологиялық процесіне сәйкес коммерциялық тексеру пункті, коммерциялық қауіпсіздік посты пойыздарын қабылдаушылардың міндеттерін қою және жұмыс нәтижесін бағалау. Білімдер: 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті темір жол көлігіндегі еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Талдамалық ойлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1.ҚР МЕМСТ 27323-87 "Жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау"; 2. ҚР МЕМСТ 31707-2013 "Темір жол көлігі. Тасымалдау қауіпсіздігіне қойылатын талаптар"; 3. ҚР МЕМСТ 23127-99 "Темір жол тасымалы. Жүктер бойынша құжаттар мен есептілік"; 4. Халықаралық жүк қатынасы туралы келісім; 5. "Теміржол көлігі туралы" ҚР Заңы; 6.Темір жол көлігінде жүктерді тасымалдау қағидалары; 7.Қауіпті жүктерді тасымалдау қағидалары.	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:		СБШ-нің деңгейі:		Кәсіптің атауы:	
14. Кәсіптің карточкасы "Жүк пен қолжүктерді қабылдап тапсырушы":					
Топтың коды:		9333-3			
Қызмет атауының коды:		9333-3-001			
Кәсіптің атауы:		Жүк пен қолжүктерді қабылдап тапсырушы			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:		2			
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:					
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		"Жұмыстар мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 бұйрығы (52-шығарылым). Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. 52-шығарылым 50-параграф			
Кәсіптік білім деңгейі:		Білім деңгейі: негізгі орта білім		Мамандық: - Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		орта білімі кемінде 3 жыл, оның ішінде пойыздарды қабылдаушы лауазымында 2 жыл болған жағдайда, өтілге талаптар қойылмай орта (техникалық және кәсіптік).			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		"ҚТЖ" ҰК" АҚ - "Теміржол көлігі персоналын бағалау және дамыту орталығы" филиалында қызметкерлердің біліктілігін арттыру, оқыту			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		7549-5-012 - Пойыздарды қабылдаушы			
Қызметтің негізгі мақсаты:		Темір жол көлігінде жүктер мен багажды қауіпсіз, уақтылы және сапалы қабылдауды, өңдеуді және беруді қамтамасыз ету.			
Еңбек функциялардың сипаттамасы					
Еңбек функцияларының тізбесі:		Міндетті еңбек функциялары:		1. Жүктер мен багажды қабылдау және беру, олардың қауіпсіздігін және дұрыс орналастырылуын қамтамасыз ету; 2. Теміржол станцияларындағы вагондарды тиеуге жарамдылығы бөлігінде тексеру және коммерциялық тұрғыда ұсыну; 3. Вагондарда тиеу-түсіру операцияларының дұрыс орындалуын бақылау; 4. Вагондарда жүктерді орналастыру және бекіту тәсілдерін айқындайтын нормативтік және жергілікті актілерге сәйкес жүкті тасымалдауға қабылдау; 5. Автоматтандырылған басқару жүйелерімен жұмыс.	
		Қосымша еңбек функциялары:			
Еңбек функциясы 1:		Дағды 1:		Машықтар: 1. Жүктерді және багажды қабылдау және беру рәсімдерін жүргізу, құжаттамаға сәйкес олардың жай-күйі мен массасын тексеру.	

Жүктер мен багажды қабылдау және беру, олардың қауіпсіздігін және дұрыс орналастырылуын камтамасыз ету	Тиеу-түсіру жұмыстарының орындалуын бақылау	2. Жүкті тасымалдауға қабылдау, жүкті вагондарда орналастыру мен бекітудің жай-күйі мен дұрыстығын тексеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
Еңбек функциясы 2: Теміржол станцияларындағы вагондарды тиеуге жарамдылығы бөлігінде тексеру және коммерциялық тұрғыда ұсыну	Дағды 1: Вагондарда тиеу-түсіру операцияларының орындалуын бақылау	Машықтар: 5-6 разряд 1. Теміржол станцияларындағы құрамда коммерциялық тұрғыдан тиеуге ұсынылған вагондардың жай-күйін көзбен анықтау. 2. Теміржол станцияларында вагондарды коммерциялық тексеру нәтижелері бойынша құжаттаманы рәсімдеу. 3. Вагондарды техникалық коммерциялық тексеру мәселелері бойынша сабақтас қызметтермен өзара іс-қимыл жасау. 4. Теміржол станцияларында вагондарды қарау кезінде байланыс құрылғыларын және тасымалданатын радиобайланыс құрылғыларын пайдалану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 5-6 разряд 1. Вагондарда жүктерді орналастыру және бекіту тәсілдерін айқындайтын нормативтік құқықтық және жергілікті актілер, теміржол станцияларында вагондарды қарау бойынша, жұмысты орындау үшін қажетті көлемде. 2. Лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті көлемде теміржол көлігіндегі еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі талаптары. 3. Теміржол станцияларында пойыз құрамындағы вагондарды коммерциялық тексеру.
Еңбек функциясы 3: Вагондарда тиеу-түсіру операцияларының дұрыс орындалуын бақылау	Дағды 1: Вагондарда тиеу-түсіру операцияларының орындалуын бақылау	Машықтар: 5-6 разряд 1. Жүк және коммерциялық жұмысқа қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілерге сәйкес жүктің орналасуын және бекітілуін тексеру. 2. Вагонға тиелген жүкпен жұмыс істеу кезінде тиеу-түсіру операцияларын бақылау жөніндегі ақпараттық автоматтандырылған жүйелерді пайдалану. 3. Жүктерді тасымалдауға қабылдау жөніндегі құжаттаманы ресімдеу. 4. Бақылау салмақтарында салмақ құралдарын қолдану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 5-6 разряд

		Білімдер: 5-6 разряд Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер.
Еңбек функциясы 4: Вагондарда жүктерді орналастыру және бекіту тәсілдерін айқындайтын нормативтік және жергілікті актілерге сәйкес жүкті тасымалдауға қабылдау	Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Тиеу-түсіру жұмыстарының орындалуын бақылау	Машықтар: 5-6 разряд 1. Жүк және коммерциялық жұмысқа қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілерге сәйкес жүкті орналастыру мен бекітудің бұзылуын көзбен анықтау. 2. Вагондарда жүктерді орналастыру және бекіту тәсілдерін айқындайтын нормативтік және жергілікті актілердің бұзылуын анықтау үшін ақпараттық автоматтандырылған жүйелерді пайдалану. 3. Вагондарда жүктерді орналастыру және бекіту тәсілдерін айқындайтын нормативтік және жергілікті актілерге сәйкес жүкті қабылдау кезінде тасымалдау құжаттамасын ресімдеу. 4. Жүктерді тасымалдауға қабылдауды ұйымдастыру мәселелері бойынша аралас қызметтермен өзара іс-қимыл жасау. 6 разряд Барлық тиелген вагондарды тексеру: жүктерді орналастыру мен бекітудің техникалық шарттарына сәйкес көмір мен өзге де жүктерді тиеудің дұрыстығы мен біркелкілігін. Білімдер: 5-6 разряд 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Вагондарды коммерциялық тексеруді жүргізуге арналған габаритті емес орындардың, теміржол станциясының электрлендірілген учаскелерінің және қуатсыз учаскелердің орналасуы.
Еңбек функциясы 5: Автоматтандырылған басқару жүйелерімен жұмыс	Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Нұсқаулық	Машықтар: 5-6 разряд 1. Автоматтандырылған басқару жүйесіне енгізу үшін сенімді ақпаратты тауар кассасына уақтылы беру. 2. Барлық қабылдау-тапсыру операцияларын автоматтандырылған жүйеде жүргізу. 3. Ақпараттық жүйелерде вагондарға уақытша әкелу мерзімдерін ұзарту. 4. Автоматтандырылған жүйеде кірме және станциялық жолдардан вагондарды беруді және жинауды жүзеге асыру.

		Білімдер: 5-6 разряд 1. Жүк және коммерциялық жұмыстарға қатысты нормативтік құқықтық және жергілікті актілер. 2. Автоматтандырылған жүйелерді пайдалану нұсқаулары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Талдамалық ойлау Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1.ҚР МЕМСТ 27323-87 "Жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау"; 2. ҚР МЕМСТ 31707-2013 "Темір жол көлігі. Тасымалдау қауіпсіздігіне қойылатын талаптар"; 3. ҚР МЕМСТ 23127-99 "Темір жол тасымалы. Жүктер бойынша құжаттар мен есептілік"; 4. Халықаралық жүк қатынасы туралы келісім; 5. "Теміржол көлігі туралы" ҚР Заңы; 6.Темір жол көлігінде жүктерді тасымалдау қағидалары; 7.Қауіпті жүктерді тасымалдау қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	2	пойыздарды қабылдаушы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Шаріп Әлия Орынбайқызы, +7 (717) 298 35 73, a.sharip@transport.gov.kz

16. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің Теміржол және су көлігі комитеті

Жоба жетекшісі:

Келбұғанов Нұржан Амангелдіұлы

E-mail: n.kelbuganov@transport.gov.kz

Телефон нөмірі: +7 (717) 298 35 06

Орындаушылар:

Шаріп Әлия Орынбайқызы, +7 (172)98-35-73, a.sharip@transport.gov.kz

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 4 , 20.08.2024 ж.

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 04.02.2025 ж.

19. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 2, 2022 ж.

21. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2028 ж.